Eiropas Parlaments
2019-2024

Zivsaimniecības komiteja

2023/0147(NLE)

4.10.2023

****

IETEIKUMA PROJEKTS

par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru Savienības vārdā noslēdz protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Kiribati Republiku, no otras puses (2023–2028)
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

Zivsaimniecības komiteja

Referents: *João Pimenta Lopes*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

*	Apspriežu procedūra
***	Piekrišanas procedūra
***I	Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
***II	Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
***III	Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS 4

PASKAIDROJUMS 5

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru Savienības vārdā noslēdz protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Kiribati Republiku, no otras puses (2023–2028)
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

(Piekrišana)

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā priekšlikumu Padomes lēmumam (COM(2023)0251),

– ņemot vēra projektu protokolam, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Kiribati Republiku, no otras puses (2023–2028) (9890/2023),

– ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 43. panta 2. punktu, kā arī 218. panta 6. punkta otrās daļas a) punkta v) apakšpunktu un 7. punktu (C9-xxxx/2023),

– ņemot vērā Reglamenta 105. panta 1. un 4. punktu un 114. panta 7. punktu,

– ņemot vērā Budžeta komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ieteikumu (A9-xxxx/2023),

1. sniedz piekrišanu protokola slēgšanai;

2. uzdod priekšsēdētājai Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Kiribati Republikas valdībai un parlamentam.

PASKAIDROJUMS

Ievads

Eiropas Savienība ir parakstījusi vairākus partnerattiecību nolīgumus zivsaimniecības nozarē (ZPN) un protokolus ar trešām valstīm. Ar šiem nolīgumiem ES sniedz finansiālu un tehnisku atbalstu apmaiņā pret tiesībām zvejot nozvejas pārpalikumu attiecīgās valsts ekskluzīvajā ekonomikas zonā (EEZ) juridiski noteiktā kārtībā. Šie nolīgumi ir vērsti arī uz resursu saglabāšanu un vides ilgtspēju, nodrošinot, ka uz visiem ES dalībvalstu kuģiem attiecas vienādi kontroles un pārredzamības noteikumi, un sniedzot finansiālu ieguldījumu partnervalsts ilgtspējīgas zivsaimniecības politikas atbalstīšanā. Visos zivsaimniecības nolīgumu protokolos ir iekļauta arī klauzula par cilvēktiesību nodrošināšanu.

Partnerattiecību nolīgums zivsaimniecības nozarē (ZPN) starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Kiribati Republiku, no otras puses, tika parakstīts 2008. gada 28. aprīlī, un 2008. gada 30. aprīlī tas stājās spēkā uz sešiem gadiem. Pirmais ZPN īstenošanas protokols zaudēja spēku 2012. gada 15. septembrī. Otrais šāds protokols zaudēja spēku 2015. gada 15. septembrī.

Padome 2015. gada 26. janvārī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas par jaunu protokolu starp Eiropas Savienību un Kiribati Republiku. Sarunas sākās 2015. gadā, bet tās uz laiku tika pārtrauktas NNN dzeltenās kartītes piešķiršanas procesa un pandēmijas dēļ.

Šīm sarunām noslēdzoties, 2022. gada 18. decembrī sarunvedēji parakstīja jauno protokolu. Tas aptver piecu gadu laikposmu no tā provizoriskās piemērošanas sākuma dienas, t. i., no dienas, kad to ir parakstījušas abas puses.

Protokola saturs

Priekšlikuma mērķis ir iegūt Padomes atļauju, lai varētu noslēgt jauno protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Kiribati Republiku, no otras puses (2023–2028).

Zvejas iespējas

Jaunā protokola mērķis ir saskaņā ar zinātniskajiem ieteikumiem un Klusā okeāna rietumu un centrālās daļas zvejniecības komisijas (*WCPFC*) ieteikumiem piešķirt ES dalībvalstu kuģiem zvejas iespējas Kiribati ūdeņu zvejas apgabalos.

Jaunais protokols ļauj ES dalībvalstu kuģiem zvejot tunzivju sugas Kiribati ūdeņos un piedāvā zvejas iespējas četriem tunzivju seineriem ar riņķvadu, paredzot piekļuvi Kiribati ūdeņiem 160 dienas gadā. ES dalībvalstu kuģiem pēc pieprasījuma var darīt pieejamas vēl papildu dienas gadā.

Finansiālais ieguldījums

Savienības ikgadējais finansiālais ieguldījums ir 760 000 EUR, un to veido:

– ikgadējā summa, kas jaunā protokola darbības laikā noteikta 360 000 EUR apmērā, lai piekļūtu zvejas resursiem protokolā paredzētajās kategorijās;

– visā jaunā protokola darbības laikā maksājams 400 000 EUR liels ikgadējs atbalsts Kiribati zvejniecības sektorpolitikas attīstībai.

Komisija tiks pilnvarota ES vārdā apstiprināt ar partnerattiecības nolīgumu izveidotās Apvienotās komitejas pieņemtos protokola grozījumus.

Zvejniecības ieguldījums Kiribati ekonomikā

Kiribati zvejas flotes veido mazapjoma un rūpnieciskie kuģi, kas kuģo ar Kiribati karogu. Mazapjoma flote zvejo rifu un tunzivju zvejas resursus, kas pieejami piekrastes tuvumā, un tiek lēsts, ka ES iekšējam tirgum paredzētā tunzivju nozveja ir gandrīz 13 000 tonnu gadā.

Visi rūpnieciskie kuģi, kas kuģo ar Kiribati karogu, pieder konsorcijiem, kuros iesaistītas vietējās un ārvalstu, galvenokārt Āzijas valstu, intereses. Galvenais stimuls investoriem ir tas, ka kuģiem, kas kuģo ar Kiribati karogu, ir preferenciāla piekļuve citu piekrastes valstu ūdeņiem saskaņā ar Mikronēzijas Federatīvo Valstu nolīgumu. Saskaņā ar Kiribati iestāžu sniegto informāciju ne visi konsorciji valstij sniedz gaidīto labumu, un kompetentās iestādes pašlaik pārskata valsts reģistrācijas politiku.

Kiribati lielā mērā ir atkarīga no maksām par tāljūras zvejas licencēm un naudas pārvedumiem no Kiribati pilsoņiem, kas nodarbināti ārvalstīs, galvenokārt kā jūrnieki. Zvejniecības nozare veido aptuveni 10 % no IKP reālā izteiksmē.

Kiribati tāpat kā citi Klusā okeāna salu foruma Zivsaimniecības aģentūras locekļi arī gūst ieņēmumus no daudzpusēja līguma, kas parakstīts ar Amerikas Savienotajām Valstīm. Tai ir divpusēji zivsaimniecības nolīgumi ar Eiropas Savienību, Japānu, Taivānu un Korejas Republiku, kā arī īpaši nolīgumi ar privātiem uzņēmumiem, kuriem ir kuģi, kas darbojas Latīņamerikā (Ekvadorā un Salvadorā).

Ieņēmumi no zvejas licencēm tradicionāli veido 23–30 % no Kiribati valdības ieņēmumiem (SVF, 2011). Ieņēmumi no šīm licencēm ievērojami atšķiras, parasti *El Niño* fenomena dēļ. Pastāv cieša saikne starp krājumu daudzuma/pieejamības pieaugumu un vides apstākļiem austrumu reģionā (*Langley et al.*, 2008).

Secinājumi un ieteikumi

Komisija 2014. gadā retrospektīvi (*ex post*) izvērtēja līdzšinējo protokolu, kas pievienots zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumam ar Kiribati, kā arī provizoriski (*ex ante*) novērtēja protokola atjaunošanas iespēju[1].

Pirms sarunām par jauno protokolu tika veikts 2012.–2015. gada protokola *ex post* izvērtējums. Izvērtējumā tika secināts, ka būtu lietderīgi noslēgt jaunu protokolu ar Kiribati. Bez tam *ex ante* izvērtējumā secināts, ka ZPN turpināšana ir abu pušu interesēs un ka tai ir skaidra pievienotā vērtība, ko sniedz ES iesaistīšanās, lai atbalstītu stratēģiju, kas vērsta uz atbildīgas zvejas prakses veicināšanu un cīņu pret nelegālu, nereģistrētu un neregulētu (NNN) zveju Klusā okeāna reģionā.

[1] Jūrlietas un zivsaimniecība: *Ex post* izvērtējums par pašreizējo protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Eiropas Savienību un Kiribati Republiku, un *ex ante* izvērtējums, arī analīze par gaidāmā protokola ietekmi uz ilgtspēju. https://webgate.ec.testa.eu/publications/studie s db/Consultation.action?studyProjectId=5911

Saistībā ar Revīzijas palātas veikto zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumu analīzi referents vēlētos vērst uzmanību uz Revīzijas palātas apsvērumiem un uzsvērt, cik svarīga ir uzticama informācija par zivju krājumiem un nozvejas datiem, lai varētu ievērot kopējās zivsaimniecības politikas un ZPN principus un mērķus un izdarīt pamatotus secinājumus par ZPN izvērtējumu.

Referents arī uzsver, ka Parlaments būtu nekavējoties un pilnīgi jāinformē visos ar protokolu saistītās procedūras posmos.

Vispārīgi apsvērumi

Referents uzskata, ka zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumi ir svarīgi gan trešām valstīm, ar kurām tie ir noslēgti, gan ES dalībvalstu flotei, kas iegūst zvejas iespējas.

Viņš uzskata, ka lielākajai daļai ZPN ir dažāda līmeņa sasniegumi: no vienas puses, ievērojamu zvejas iespēju nodrošināšana ES dalībvalstu kuģiem, bet, no otras puses, rezultāti, kas sasniegti vietējās zivsaimniecības nozares attīstībā, kopumā ir nepietiekami.

Tādēļ viņš uzskata, ka nozares atbalsts būtu jāstiprina un jāpapildina un jāsaista ar attīstības palīdzību, lai palīdzētu stiprināt vietējās zvejniecības nozares un pilnībā īstenot valsts suverenitāti pār saviem resursiem.

Turklāt viņš uzskata, ka zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumiem būtu jāveicina tiešu un netiešu darbvietu radīšana vietējā līmenī gan uz kuģiem, kas darbojas saskaņā ar nolīgumiem, gan ar zveju saistītās darbībās gan augšupējā, gan lejupējā posmā. Šiem nolīgumiem būtu arī jāpalīdz trešām valstīm, ar kurām tie noslēgti, attīstīt savas spējas pētīt un iegūt datus par zvejas resursu saglabāšanu, par visām nozvejām un par ZPN ietekmi uz to ekosistēmām.